

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: 801/2009/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

35/2010. (I. 27.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ nevében jogi képviselője által 2009. augusztus 25-én előterjesztett **panasz alapján indult eljárásban** a 2010. január 27-én – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos – meghatalmazott ügyvédje útján – 2009. augusztus 25-én adta postára panaszát. Ebben előadta, hogy a laccímén található társasháznak két tulajdonosa van, akik között „két és fél éve vita van”. Az egyik tulajdonos a panaszos, és a vita a két telek közötti kerítés megépíthetőségéről, illetve annak magasságáról folyik.

2009. augusztus 21-én 12 óra 30 perc körül a panaszos arra lett figyelmes, hogy a háznál egy gépjármű áll meg, abból egy hölgy és egy „POLICE” feliratú mellényt viselő férfi száll ki. Miután a két személyt a szomszédba beengedték, ők fényképezni kezdték a kerítést és az ingatlan területét.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A panaszos kérte a rendőröket, hogy mivel őt is érinti az intézkedés, igazolják magukat. A rendőrök többszöri kérésre közölték, hogy a B.-i Rendőrkapitányságról érkeztek, és a férfi bemutatkozott, a hölgy azonban csak a keresztnévét közölte. A panaszosnak azt mondták, hogy a többit kérdezze meg a kapitányságon.

A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök nem az előírások betartásával intézkedtek, valamint kétségét fejezte ki az intézkedés jogalapja kapcsán is. Mindezek miatt kérte az ügy vizsgálatát.

2) A panaszos – jogi képviselője útján – 2009. szeptember 18-án faxon előterjesztett, az érintett bíróságnak címzett beadványában előadta, hogy aznap a panaszos lakásán két rendőr jelent meg elfogatóparanccsal, és közölték vele, hogy elő akarják állítani. Indokként azt jelölték meg, hogy a panaszos nem vette át a részére küldött bírósági idézést (a tértivevény „ismeretlen helyen tartózkodik” megjelöléssel érkezett vissza).

Sérelmezte a panaszos, hogy a lakcímét éppen pénteken derítették ki, és hétfőn nem működik a bíróság. Érthetetlen számára, hogy amennyiben sikerült a valós címét megállapítani – ahová saját költségén továbbíttatja a postai küldeményeket –, ezt a bíróságon miért nem tudták megtenni. Előadta, hogy szívműtét után és előtt áll, tehát a lakhelyét nem is változtatná meg, valamint cégei is ide vannak bejegyezve.

Utal a beadvány arra, hogy a vitával érintett szomszédjának élettára egy „ezredes rendfokozatú legfőbb ügyészégi osztályvezető ügyész”, aki „megígérte, hogy letartóztatja”, és a panaszos szerint „nem zárható ki, hogy ezt a megoldást találták ki, nevüket nem vállalva, név nélkül b.-i rendőrök erről tájékoztatták”.

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága elnökének címzett, 2009. szeptember 19-ei levelében ezt azzal egészítette ki, hogy az illetékes bíróság – egyik munkatársának tájékoztatása szerint – ismerte a panaszos tartózkodási helyét.

3) A panaszos 2009. szeptember 20-án ügyvédje útján faxot juttatott el a Testülethez, amelyben sérelmezi a 2. pontban ismertetett rendőri intézkedést. Másnap a jogi képviselő elektronikus levélben arról tájékoztatta a Testületet, hogy három nap fogva tartás után elengedték a panaszost, de csak azért „volt 3 napig fogva [...]”, mert nem az eredeti postai »utánküldés megrendelése« állt rendelkezésükre, csak a faxolt”.

A panaszos sérelmezte, hogy az előállításakor három órára egy csőhöz bilincseltek a rendőrörsön, és állítása szerint a rendőrök „nevetgéltek rajta”, hogy csak „most [mármint a pénteki munkaidő lejáta után] találták meg”. Érthetetlennek tartja, hogy miért állították elő pénteken, holott tudhatták, hogy hétfőig úgysem történik érdemi cselekmény. A rendőrség eljárását megalázonak tartja.

Az előállítás során a szívműtét után és további műtét előtt álló panaszost csak egyszer, a befogadásakor látta orvos, később kifejezett kérése ellenére sem jutott el orvoshoz,

továbbá a gyógyszereit sem kapta meg. A panaszos sérelmezte a fogva tartás körülményeit is, különösen az „emberi fekáliával szennyezett” takarót.

4) A panaszos jogi képviselője útján, a 2009. október 6-án postára adott levelével eljuttatott a Testülethez egy 2009. szeptember 22-én kelt orvosszakértői véleményt, miszerint a panaszos egy életveszélyes helyzet miatt sürgősséggel elvégzett, rendkívül bonyolult és hosszadalmas szívműtéten van túl, állapota rendezett. Egészsége a bírósági tárgyaláson való megjelenését lehetővé teszi, „esetleges szabadságvesztés büntetés kiszabása esetén azonban börtönelviselési képessége jelentősen csökkent, betegségének természete folytán bármikor szorulhat olyan ellátásra, amely csak speciális polgári szakintézményben végezhető”.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A kapott iratokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A panaszban megjelölt gépkocsi nem rendőrségi autó, azonban 2009. augusztus 21-én egy hasonló forgalmi rendszámú rendőrségi gépjármű valóban járt a panaszban szereplő helyszínen, a rendőrök ügyészségi megkeresés alapján tekintették meg a helyszínt. Az ügyészség hivatkozott megkeresése – a panaszos telekszomszédja által benyújtott panasznak helyt adva – a nyomozást korábban megszüntető rendőrségi határozatot hatályon kívül helyezte, a nyomozás folytatását rendelte el, és tanúkihallgatást, valamint helyszín megtekintését rendelte el. Ennek során tisztázni kellett, hogy az eljárás alapjául szolgáló rongálás vétsége – a kerítés egy részének elbontása – megvalósult-e, illetve ezzel milyen kár keletkezett.

A helyszín megtekintéséről szóló jelentés szerint a feljelentő megmutatta a kérdéses falszakaszt, amelyet a kiérkező rendőrök, K. r. fztls. és F. r. törm. fényképekkel is dokumentáltak. A panaszos területére nem mentek be, vele azon túl, hogy az intézkedésükről szakszerű felvilágosítást nyújtottak, nem beszélgettek. A jelentés kiegészítése szerint csak a feljelentő által sajátjaként megnevezett részen mozogtak, fényképeztek, és amikor a panaszos megkérdezte, ők közölték, hogy a B.-i Rendőrkapitányság bűnügyi helyszínelői, és feljelentés alapján járnak el. A „kölcsonös bemutatkozást” követően további beszélgetés a panaszossal nem zajlott, az ő „közreműködésére nem volt szükség”.

2) A panaszos körözését és elfogását a Sz.-i Városi Bíróság elfogatóparancsa alapján rendelték el. A helyi körzeti megbízott 2009. szeptember 18-án kapta meg a megkeresést, és miután a helyszínt leellenőrizte, a panaszost, mint körözött személyt 17 óra 30 perckor elfogta a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 33. § (1) b) pontja alapján. Innen számít a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 73. § (3) bekezdésében foglalt őrizetbe vételi határidő. A levél megállapítja, hogy a körzeti megbízott késedelem nélkül intézkedett, és az időpont szerinti mérlegelésre egyébként sincs jogszabályi lehetősége.

(A körözést a nyilvántartás szerint a Sz.-i Városi Bíróság csalás büntette miatt folyamatban lévő eljárásában rendelte el, a rögzítés időpontja 2009. augusztus 4-e.)

Az elfogáskor a panaszos őrizetbe vételét kihirdették, majd – a rendőrség földszintjén úgy, hogy a panaszos egy széken ült – kezét egy vaskorláthoz bilincselték az átkísérés megkezdéséig. Erre a válaszevél szerint azért volt szükség, mert a rendőrségön előállító helyiség nincs, azonban a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 60. § (4) d) pontja lehetővé teszi ezt az eljárást.

A rendőrségi vizsgálat megállapította, hogy az őrizetbe vételt tévesen a Be. 126. § (2) bekezdése alapján – bűncselekmény elkövetőjével szemben eljárás esetére irányadó szabályok szerint – rendelték el a tényleges indok, a Be. 73. § (3) bekezdése helyett, azonban a levél szerint ez nem változtat azon a tényen, hogy az elfogás, az őrizetbe vétel és a bíróságra történő előállítás rendőrségi kötelezettség volt. (A téves jogi hivatkozás miatt fegyelmi eljárás indult az érintett rendőrrel szemben.)

3) Az elfogásról készült rendőri jelentés szerint a panaszos igazoltatására az Rtv. 29. § (1) bekezdése, átvizsgálására az Rtv. 31. § (1) bekezdése, elfogására az Rtv. 33. § (1) b) pontja alapján került sor, vele szemben kényszerítő eszközt nem alkalmaztak.

Az ügyben eljáró körzeti megbízott 2009. szeptember 18-án 17 óra 30 perckor megjelent a lakcímen, csöngetett, az igazoltatást követően a panaszos adatait ellenőrizte, majd őt elfogta, és – sérülés- és panaszmentesen – előállította a P.-i Rendőrségre 18 óra 15 perckor. A panaszos a Testület előtt is eljáró jogi képviselőjét kérte kiértékelni.

A jelentés szerint részére az előállítás okáról tájékoztatót, az előállítás idejéről igazolást adtak ki, jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatót kapott.

A parancsnoki kivizsgálás szerint az intézkedés jogszerű, szakszerű és arányos volt.

4) A körzeti megbízott jelentése szerint 2009. szeptember 18-án reggel a BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányságáról kapott megkeresés alapján priorálta a panaszost, róla adatgyűjtést végzett, amelynek során kiderült, hogy a panaszos a körzeti megbízott területén tartózkodik. A körzeti megbízott társadalmi kapcsolata 17 óra 20 perckor jelezte, hogy a panaszos hazaérkezett, ezért 17 óra 30 perckor a körzeti megbízott megjelent a panaszos lakásán. Csöngetésre a panaszos ajtót nyitott, ekkor a rendőr tájékoztatta, hogy elfogatóparancsot adott ki ellene a Szegedi Városi Bíróság, ezért őt el kell fogni és előállítani, ami valószínűleg a hétvégét is magában foglalja, és csak hétfőn állítják ténylegesen a bíróság elé. A panaszos értetlenségét fejezte ki, mert a XIV. kerületi lakcímen mindig átveszi a leveleit. Elmondta, hogy szívműtéten esett át – ezt papírokkal igazolta, amelyeket („valamint egy pár dolgot”) magához is vehetett. A műtetre, valamint egyéb, ezt indokoló körülmény hiányára tekintettel a körzeti megbízott bilincset nem alkalmazott, és előállította a panaszost a P.-i Rendőrségre,

ahol sérülés- és panaszmentesen átadta, azonban vele maradt, amíg a személyes szabadság korlátozásáról szóló jelentést meg nem írta. A jelentés megjegyzi, hogy a panaszos végig „tisztelettudóan viselkedett, csendben volt”.

5) A panaszos őrizetbe vételére a 2009. szeptember 18-án kelt és 20 óra 21 perckor kézbesített, őrizetbe vételt elrendelő határozattal került sor. A határozat szerint a megjelölt jogi képviselő értesítése megtörtént. A terhelt nyilatkozata szerint panasszal nem él, azonban kézzel írt megjegyzése szerint nem kapott lehetőséget arra, hogy a gyógyszereit magával hozza.

6) Az őrsparancsnok kiegészítő jelentése szerint az őrizetbe vételt elrendelő határozat kihirdetésére 20 óra 25 perckor került sor, ekkor jelezte a panaszos, hogy a gyógyszereit nem tudta magához venni. Erre tekintettel a Gyorskocsi utcába kísérés előtt lehetőséget kapott, hogy azokat magához vegye: 21 órakor a lakásához kísérték, ahonnan elhozta a szükséges gyógyszereket és orvosi papírokat.

2009. szeptember 21-én 8 órakor az őrsparancsnok utasította az ügyeletes tisztet, hogy a Sz.-i Városi Bírósággal vegye fel a kapcsolatot. Onnan visszahívást ígértek, mert lehetségesnek tűnt, hogy csak idézést kell a panaszos részére átadni. 9 órakor azonban azt közölték, hogy a bíróságra kell szállítani, ami utóbb meg is történt.

A panaszost először 21.00 óra után a befogadáshoz szükséges orvosi vizsgálatra vitték a Gyorskocsi utcai objektumba, azonban onnan – orvosi utasításra – nem szállították tovább, ott fogadták be. Innen 2009. szeptember 21-én, hétfőn kísérték a Sz.-i Városi Bíróságra, ahol a bírónak sérülés- és panaszmentesen átadták.

Az átkísérések során az őrizetben lévő személlyel szemben kényszerítő eszközt („bilincs előre helyzetben és vezetősíj”) alkalmaztak az Rtv. 48. § c) pontja alapján, az elfogás során azonban kényszerítő eszközt nem vettek igénybe.

7) A Sz.-i Városi Bíróság a csalás büntette miatt a panaszos ellen indított büntetőügyben 2009. szeptember 21-én hozott végzésével az elfogatóparancsot visszavonta.

III.

A Testület megállapította, hogy a panaszolt intézkedések érintették a panaszos személyi szabadsághoz és biztonsághoz, egészséghez, emberi méltósághoz és tisztességes eljáráshoz való jogát.

A Testület a két panaszolt eseménysort elkülönülve vizsgálta.

1) Az iratokból egyértelmű, hogy a rendőrség a panaszos ingatlanán egy folyamatban lévő büntetőeljárás keretében folytatott le szemlét a Be. 119. §-a alapján, ügyészi

utasításra. E rendelkezés (3) bekezdése szerint a szemle tárgyáról, ha lehetséges és szükséges, képfelvételt kell készíteni, és azt a jegyzőkönyvhöz kell csatolni.

A két rendőr tehát – szemben a panaszos jogi képviselőjének értelmezésével – nem az Rtv. 42. §-ában foglalt felhatalmazás alapján készítette az ingatlanról felvételt, hanem a Be. rendelkezéseinek megfelelően, így a Testület hatásköre erre a rendőrségi tevékenységre nem terjed ki, mivel a Testület vizsgálatának hatókörébe főszabály szerint csak az Rtv. szerinti rendőri aktusokat vonhatja.

2) A Testület ugyanakkor vizsgálhatónak találta a panaszos 2009. szeptember 18-án foganatosított elfogását és annak körülményeit. A panaszos őrizetbe vételéről szóló határozat az őrizet, mint a büntetőeljárás törvényben szabályozott intézmény kezdetét a panaszos elfogásának időpontjára (azaz 17.30-ra) teszi, hiszen a Be. 126. § (5) bekezdése alapján a terheltnek az őrizetbe vétel elrendelését megelőző hatósági fogva tartását az őrizet tartamába be kell számítani.

A Testület töretlen gyakorlata szerint azonban ez nem jelenti azt, hogy az őrizetbe vétel elrendelését megelőző rendőri tevékenységet a Testület hatáskör hiányában ne vizsgálhatná, mivel ez ahhoz vezetne, hogy azonos Rtv.-beli jogszabályi alapon foganatosított intézkedéseket (pl. előállításokat) a Testület egyes esetekben vizsgálna, másokban pedig nem – attól függően, hogy utóbb az érintett őrizetét elrendelték-e, vagy sem.

Ezen megfontolásból a Testület érdemben vizsgálta a rendőri eljárás azon elemeit, amelyek az őrizetbe vétel elrendelése, azaz 20.25 előtt zajlottak le.

3) Elfogásával kapcsolatban a panaszos kifogásolta, hogy a rendőrség nem az elfogatóparancsot kibocsátó bíróságot értesítette először az elfogás végrehajtása helyett.

A rendőrség válaszában jelezte, hogy a jogszabály nem biztosít számára mérlegelési lehetőséget az elfogással kapcsolatban. Az Rtv. 33. § (1) b) pontja valóban kötelező jelleggel írja elő a rendőr számára, hogy további intézkedés megtétele céljából el kell fognia és az illetékes hatóság elé kell állítania azt, aki ellen elfogatóparancsot adtak ki. Ennek következtében a rendőrségnek nem volt lehetősége annak mérlegelésére, hogy a panaszos által előadott ok (az, hogy a posta nem továbbította számára a bírósági idézést) valós-e, vagy sem, illetve hogy van-e olyan más intézkedés, amely kisebb fokú jogkorlátozással alkalmas az adott cél elérésére.

Szintén jogszabályi kötelezettsége áll fent a rendőrségnek az elfogatóparancs nyomán előállított személy őrizetbe vételére. A Be. 73. § (3) bekezdése értelmében ugyanis azt, aki ellen elfogatóparancsot bocsátottak ki, megtalálása esetén őrizetbe kell venni, és huszonnégy órán belül az elfogatóparancsot kibocsátó vagy az abban megjelölt más ügyész, illetve nyomozó hatóság, illetőleg hetvenkét órán belül az elfogatóparancsot kibocsátó vagy az abban megjelölt más bíróság elé kell állítani. A Testület ezért nem

állapított meg jogsértést amiatt, hogy, miután a panaszos személyazonossága az otthonában történt igazoltatás során megállapítást nyert, az intézkedő rendőr a panaszost előállította, majd pedig a panaszost őrizetbe vették, **az előállítással a rendőrség jogszerűen korlátozta a panaszos személyi szabadsághoz való jogát.**

4) A panaszos szerint a rendőrség szándékosan időzítette péntek estére a panaszos elfogását, mivel tudta, hogy ily módon hétfőig nem lehet a panaszost a bíróság elé állítani. A panaszos állítása szerint ez retorzió azért, mert a panaszos az ingatlanát érintő szemlével kapcsolatban a Testülethez fordult, illetve azzal függ össze, hogy az ingatlan másik, a panaszossal vitában álló tulajdonosának élettársa ügyész. A panaszos ezt arra alapozza, hogy a rendőrség véleménye szerint pontosan tisztában volt a tartózkodási helyével, arról nem pénteken délután szerzett tudomást.

Az elfogást foganatosító körzeti megbízott nyilatkozata szerint csak a kérdéses napon, tehát 2009. szeptember 18-án szerzett tudomást arról, hogy a BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányság a Sz.-i Városi Bíróság elfogatóparancsa kapcsán megkereste a B.-i Rendőrkapitányságot azt kérve, hogy ez utóbbi folytasson adatgyűjtést a panaszos tartózkodási helyére nézve. A körzeti megbízott a jelentésben rögzíti: az intézkedését azért 17.30-kor foganatosította, mert társadalmi kapcsolatától csupán 10 perccel korábban, 17.20 perckor értesült a panaszos hazatéréséről.

A Testület áttekintette az ügygel kapcsolatos iratokban szereplő dátumokat. A BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányság megkeresése a B.-i Rendőrkapitányságra 2009. szeptember 3-án érkezett, azt szeptember 8-án iktatták, és 14-én küldték meg P.-ra. A p.-i őrs iktatókönyvében a panaszos ügyét 2009. szeptember 15-én érkezettették, az intézkedést foganatosító körzeti megbízott pedig 2009. szeptember 18-án ment be az őrsre és vette fel az ügyet, amit az átadókönyvben a 18-i dátum mellett szereplő aláírása tanúsít.

Az iratok tehát igazolják a körzeti megbízott azon állítását, hogy az ügyet a kérdéses napon kapta meg. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a panaszos azon feltételezése, hogy a rendőrség a korábbi panasz retorziójaként, illetve a panaszossal vitában álló személy ügyész élettársának közbenjárására időzítette péntekre az elfogást, nem igazolható.

A fentiek szerint tehát nem állapítható meg, hogy az előállítás időzítése sértette volna az Rtv. 13. § (2) bekezdése szerinti részrehajlásmentes intézkedés kötelezettségét, egyúttal az sem, hogy a panaszossal szembeni eljárással megsértették volna a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 70/A. § (1) bekezdése szerinti jogellenes megkülönböztetés tilalmát.

5) A panaszos sérelmezte, hogy a házából bilincsből, vezetősíjra kísérték el, majd „3 órára odabilincseltek valami csőhöz, az őrsön”. A rendőri jelentés szerint az őrsre kíséréskor bilincset, vezetősíjat nem alkalmaztak – arra csak az őrizetbe vételt követő

átkísérésekkor került sor –, viszont elismeri, hogy a panaszos egyik kezét a rendőrörsön egy vaskorláthoz bilincselték (miközben a panaszos egy széken ült).

A rendőrség ennek okaként arra hivatkozik, hogy a P.-i Rendőrörsön nincsen előállító helyiség, és hivatkozik a Szolgálati Szabályzat 60. § (4) d) pontjára, miszerint indokolt esetben alkalmazható tárgyhoz bilincselés. A 60. § (1) bekezdése a-e) pontokban sorolja fel – nem kimerítően – azokat az okokat, amelyek miatt bilincs alkalmazása indokolt. A (2) bekezdés ezt kiegészíti azzal, hogy az előjáró a fogva tartott személy bilincselését a kísérés és a fogdán kívüli őrzés idejére is elrendelheti, ha szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg”.

A Szolgálati Szabályzat 60. § (6) c) pontja szerint „tárgyhoz bilincselésnek akkor van helye, ha a személy önkárosításának, támadásának vagy szökésének megakadályozása, ellenszegülésének megtörése, illetve az intézkedés eredményes befejezése más módon nem biztosítható”.

A Testület álláspontja szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok semmilyen olyan körülményre nem utalnak, amely alapján a rendőrségnek oka volt feltételezni, hogy a panaszos szökni kíván. A Szolgálati Szabályzat fent idézett 60. § (2) bekezdése a fogdán kívüli őrzés idejére kizárólag akkor teszi lehetővé a bilincselés elrendelését, ha a szökés másként nem akadályozható meg, ugyanakkor maga az elfogást foganatosító körzeti megbízott írja le a jelentésében, hogy az elfogáskor azért tekintett el a bilincseléstől, mert a panaszos végig együttműködő volt.

Aggálytalanul megállapítható tehát, hogy nem volt jogalapja a panaszos csőhöz bilincselésének a P.-i Rendőrörsön. Ráadásul a rendőrségnek tudomása volt a panaszos egészségügyi állapotáról, hiszen orvosi papírjait (a rendőri jelentések tanúsága szerint) elfogásakor bemutatta, és magával is vitte az örsre.

Ezen körülmények miatt **a Testület megítélése szerint súlyosan sérült a panaszos emberi méltósága. Sérült egyúttal az Alkotmányban rögzített, legmagasabb szintű testi egészséghez fűződő joga is**, mivel – bár tényleges egészségkárosodás nem következett be – azzal, hogy a rendőrség nem vette figyelembe az alkalmazott kényszerítő eszköz meghatározása során a panaszosnak a rendőrség által is ismert egészségi állapotát, nem teljesítette az egészséghez fűződő joggal kapcsolatos pozitív intézményvédelmi kötelezettségét.

A Testület ugyancsak aggályosnak tartja a bilincs és vezetősár alkalmazását a későbbi kísérések során. Az őrsparancsnok kiegészítő jelentése szerint erre az Rtv. 48. § c) pontja alapján (szökés megakadályozása céljából) került sor. A fentiek szerint azonban a panaszos együttműködő volt, szökésre utaló magatartást nem tanúsított, így **a Testület ebben a tekintetben is megállapította a panaszos emberi méltóságának sérelmét.**

6) A panasz azon részei tekintetében, amelyek az őrizetbe vétel utáni fogva tartás során tapasztaltakra vonatkoznak (a panaszos – a befogadási vizsgálatot követően – hiába kérte, hogy orvoshoz vigyék; nem kapta meg a magával vitt gyógyszereit; a Gyorskocsi utcai fogda zárkájában rendkívül rossz fizikai és higiénés körülmények uralkodtak), a Testületnek nincs hatásköre eljárni.

A Testület eljárását az Rtv. a IX. fejezetében, a Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”.

E rendelkezés alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),

- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),

- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.),

tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A Testületnek ugyanakkor lehetősége van arra, hogy az Rtv. IV. fejezetében, a rendőrség működésének általános elveit és szabályait rögzítő rendelkezések kapcsán vizsgálódása körébe vonjon minden olyan rendőri tevékenységet, amelyet az V. és a VI. fejezet ugyan nem nevesít, de amelynek vonatkozásában a IV. fejezetben foglalt követelményeknek érvényesülniük kell. Az Rtv. IV. fejezetében szereplő 11. § (1) bekezdése szerint ugyanis a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni. A 11. § (1) bekezdése tehát olyan általános jellegű rendőri kötelezettséget rögzít, amelynek megsértése esetén helye van a Testület eljárásának akkor is, ha a jogsértés nem az Rtv. V. és VI. fejezetében foglalt rendelkezések alkalmazásával függ össze. Az Rtv. 11. §-án keresztül vizsgálhatóvá válik a rendőrség részéről eljáró személyek olyan tevékenysége is, amely az Rtv.-től eltérő egyéb jogszabályok által rendezett eljárási szabályok alapján zajlik. A Testület hatáskörének ilyen értelmezése azonban nem biztosít korlátlan lehetőséget a Testület beavatkozására, mert erre csupán olyan esetekben lesz módja, amikor a panaszolt rendőri intézkedéssel vagy mulasztással szemben speciális jogorvoslatot az egyéb jogszabályok nem biztosítanak.

Jelen esetben a panaszos a rendőrségi fogdán tapasztalt körülményeket és mulasztásokat kifogásolja. A fogdán elhelyezett személyek jogait a rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet (a továbbiakban: Fogdaszabályzat) szabályozza. A fentieknek megfelelően a panasz ezen részeinek vonatkozásában azt kellett vizsgálni, hogy a Fogdaszabályzat biztosít-e a panaszosnak olyan speciális jogorvoslatot, amely az általa sérelmezett mulasztások, körülmények orvoslására alkalmas.

A Fogdaszabályzat 4. §-a szabályozza a panaszjogot. A rendelkezés szerint a fogvatartott a fogva tartással összefüggő ügyében hozott döntés (intézkedés, határozat), illetve annak elmulasztása miatt a döntés közlésétől, illetve elmulasztásától számított 15 napon belül terjesztheti elő panaszát a fogda parancsnokához. A fogda parancsnoka által hozott döntés elleni, illetve a döntés elmulasztása miatti panaszt a fogva tartásért felelős (azaz a fogdát működtető kapitányság vagy főkapitányság vezetője) bírálja el.

Mivel tehát a fogdán törtétekkel kapcsolatban létezik olyan sajátlagos jogorvoslat, amelyet a panaszos igénybe vehetett volna, a Testület e panaszokkal kapcsolatban hatáskörének hiányát állapította meg.

IV.

A fentiek alapján a Testület állásfoglalása szerint az ügyben sérült a panaszos emberi méltósága és a legmagasabb szintű testi egészséghez fűződő joga, ezért – az Rtv. 93. § (6) bekezdése alapján – a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2010. január 27.

Dr. Kaltenbach Jenő
elnök

Dr. Juhász Imre
elnökhelyettes

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag